

FRESKOKURSSI FIRENZESSÄ

Accademia del Gigilio

13.-17.4.2026

Freskokurssi järjestettiin
Accademia del Giglion
yksityisessä taidekoulussa,
joka sijaitsee Firenzen
historiallisessa keskustassa
lähellä Uffizzin galleriaa ja
Piazza della Signoriaa.

Freskomaalauksen
luokkahuone

Seinille oli tehty
harjoitusfreskoja

IL ARRICCIO

Aluksi valmistetaan karkeampi pohjalaasti, italiaksi *arriccio*.

Arriccio ohje on seuraava:

- 2 osa karkeaa jokihiekkaa (hiekkä ei saa sisältää suolaa) ja
- 1 osaa sammutettua kalkkia (grassello di calce, slaked lime)

Ainekset sekoitetaan huolellisesti, jotta laastiin ei jää ilmakuplia

Ennen laastin hiertämistä laatalle keraaminen laatta kostutetaan kauttaaltaan ja sen jälkeen karkeaa laastia, *arriccio* hierretään ensin pieni määrä laatalle, minkä jälkeen laastin määrää vähitellen kasvatetaan. Pohjustuksen paksuus riippuu freskon pohjamateriaalista, esimerkiksi seinälle tehtäessä aluslaastin paksuus voi olla jopa 3 cm, keraamiselle laatalle riittää 1-2 cm.

Lopuksi pohjalaastiin painetaan tarttuvuuden parantamiseksi ruudukko.

Pohjalaasti saa kuivua vähintään päivän, mutta sen voi antaa kuivua vaikka puoli vuotta.

Laastin kuivuessa piirretään freskon aihe paperille huolellisesti yhden suhde yhteen.

Käytimme kurssilla piirtämiseen voimapaperia.

Kun piirros on valmis,
rei'itetään piikillä
kaikki tärkeät viivat,
tarkimpiin kohtiin
kuten silmiin tehdään
tiheämmin reikiä.

Paperin alle
kannattaa laittaa
jouston vuoksi
esimerkiksi
aaltopahvia.

Nyt kaikki viivat on
rei'itetty. Alla pahvi,
jota käytettiin suoja-
alustana

LA SINOPIA

Rei'itetetty piirros kiinnitetään huolellisesti freskoon kiinni, tämän jälkeen töpsötellään sideharsosta tehdyllä pussukalla punaista maapigmenttiä (esim. poltettu siena) reikien lävitse.

Vasemmanpuoleisessa kuvassa siirtyneet pisteet, oikeanpuoleisessa kuvassa pisteet on yhdistetty kostealla siveltimellä yhteen

IL TONACHINO

Seuraavaksi valmistetaan hienompi laasti eli *tonachino*:

- 1 osa marmorijauhetta
- 2 osaa siivilöityä hienoa jokihiekkaa
- 3 osaa sammutettua kalkkia (slaked lime)

Vaihtoehtoinen ohje:

- 1 osa siivilöityä hienoa jokihiekkaa
- 1 osa sammutettua kalkkia

Ainekset sekoitetaan erityisen hyvin keskenään ettei pohjusteeseen jää kuplia

Kumpaankin
pohjusteeseen
käytetään
jokihiekkaa.

Arriccio-pohjusteen
hiekkä on
karkeampaa kuin
tonachino-
pohjusteen

Arriccio-pohja
kostutetaan
sumuttamalla ja sen
jälkeen hierotaan
tonachino-laasti
alueelle, joka on
tarkoitus maalata
ensin, alue saa olla
hieman maalattavaa
aluetta suurempi.

Ensin hierretään
vain pieni määrä ja
vähitellen määrää
lisätään, jotta laasti
tarttuu varmasti
alempaan
kerrokseen.

Tonachino-laasti saa hetken kuivua (noin 5-10 min) ja sillä aikaa valmistetaan värit.

Väreinä käytetään vain epäorgaanisia väripigmenttejä, joihin sekoitetaan hieman vettä.

Kun laasti on riittävästi kuivahtanut eikä enää tartu sormiin, pinta tasoitetaan vielä kertaalleen lastalla.

Tämän jälkeen kuvan ääri viivat siirretään uudelleen tuoreelle laastille kuten aikaisemmin *la sinopia* tekniikalla

La sinopia-pisteet tuoreella laastilla. Tämän jälkeen pisteet yhdistetään märällä siveltimellä.

Maalaaminen
aloitetaan
läpikuultavilla
värikerroksilla.

Värikerrokset
saavat välissä
kuivahtaa, minkä
jälkeen
maalaamista
jatketaan.

Freskon maalaaminen on intensiivistä, koska laastille voi maalata vain niin kauan kun se on tuore (ital. fresco), seuraavana päivänä ei ole enää mahdollista tehdä korjauksia.

Pohjaa voi maalaamisen aikana hieman kostuttaa sumuttamalla sille vettä esimerkiksi ruokatauon ajaksi.

Seuraavana päivänä ylimääräinen laasti, *tonachino* poistetaan palettiveitsellä. Sauman kohta pitää viistää 45 asteen kulmassa.

Eilen tehtyä
tonachino-laastia
otettiin talteen
muovipurkkiin,
laastin päällä
laitettiin kostutettu
paperi ja
muovikelmu.

Tonachino-laasti
säilyy hyvänä 1-3
päivää.

Arriccio-pohja ja viisto sauma kostutetaan sumuttamalla, minkä jälkeen laitetaan maalattavan alueen päälle *tonachino*-laasti.

Aluksi tehdään sauman kohta, laastia työnnetään varovasti kohti saumaa, sillä laastia ei saa mennä jo maalatun pinnan päälle. Sauma viimeistellään pienellä palettiveitsellä.

On oltava tarkkana että uusi laastipinta on samalla tasolla kuin edellisenä päivänä tehty pinta.

La sinopia tehdään vielä kerran ja sen jälkeen aloitetaan maalaaminen ohuilla transparenteilla väripinnoilla.

Maalaaminen
aloitetaan siitä
kohtaa
pohjustetta,
joka on kaikista
kuivin.

Ohuet
värikerrokset
saavat hieman
kuivahtaa ja sen
jälkeen
maalaamista
jatketaan.

Nyt fresko on valmis.

Freskoon tehtiin pieni paikkaus. Tumman harmaaseen taustaan oli vahingossa mennyt *tonachino*-pohjustetta, jolloin tumman harmaata väriä irtosi taustasta.

Paikkaus tehtiin seuraavasti: harmaata väriä sekoitettiin suoraan sammutettuun kalkkiin ja tällä seoksella maalattiin kuivuneen laastin päälle. Tällä tavoin voi tehdä vain pieniä korjauksia.

Ehdin tehdä kurssilla toisenkin freskon, joka on osa lempitaiteilijani Fra Angelicon hienosta Marian ilmestyksen freskosta.

Fresko sijaitsee San Marcon luostarissa Firenzessä. Kävin aamulla ennen koulua katsomassa freskoa ja erityisesti sen värejä.

TUHANNET
KIITOKSET
ERASMUS +
HANKKEELLE, ETTÄ
PITKÄAIKAINEN
HAAVEENI
TOTEUTUI JA PÄÄSIN
HARJOITTELEMAAN
FRESKOMAALAU-
TEKNIIKKAA
FIRENZEEN